

O vojenskostrategické rovnováze a obranné dostatečnosti

Redakčně upravený a zkrácený článek maršála Sovětského svazu V. G. Kulikova, uveřejněný v sovětském časopise „Vojennaja mysl“ č. 5/1988.

Na XXVII. sjezdu KSSS byl přijat závěr o nepřipustnosti dosažení politických a ideologických cílů válkou v jaderném století, o nebezpečnosti politiky, která je zaměřena na uskutečnění vojenské převahy jednoho státu nebo jednoho sociálního systému nad druhým. Současně byly rozpracovány a podpořeny bratrskými komunistickými a dělnickými stranami i pokrokovou světovou veřejností významná praktická opatření, zaměřená na to, aby byly národy zbaveny nebezpečí jaderné války, byl zachován mír na Zemi.

Mezi nimi mají důležitý význam realistické návrhy na snížení úrovně vzniklé vojenskostrategické rovnováhy mezi SSSR a USA, Varšavskou smlouvou a NATO, na zastavení závodu ve zbrojení, nepřipustnosti jejich rozšíření do kosmu, zničení jaderných zbraní a dalších prostředků hromadného ničení.

Nutnost těchto návrhů je potvrzována tím, že možnosti soudobých zbraní neposkytují naděje na záchranu pouze vojenskotechnickými prostředky, vytvořením jakékoli mohutné obrany. V současné době řešení problému bezpečnosti vyžaduje nové myšlení, zvláštní přístup k faktorům, které určují reálný poměr sil ve světě. Z tohoto hlediska má důležitý význam návrh členských států Varšavské smlouvy státům NATO, aby ve výstavbě ozbrojených sil byl dodržován princip rozumné obranné dostatečnosti.

Vojenskostrategická rovnováha a obranná dostatečnost úrovně vojenské síly států nebo vojenskopolitických svazů jsou složité, mnohostranné a vzájemně spojené kategorie soudobých znalostí o válce a společnosti jako celku. Proto není možné v jednom článku podrobně a všestranně je vysvětlit. Pokusím se prozkoumat jen hlavní zásady, jejichž studium může pomoci v teoretické přípravě kádrů.

O rovnováze

Dějiny rozvoje společnosti přesvědčivě potvrzují, že praktické uskutečnění jakékoli politické linie je vždy spojeno s reálným poměrem sil ve světě. V současné době stojí proti sobě dva různorodé sociální systémy — socialismus a kapitalismus. Úroveň jejich ekonomického rozvoje, poměr sil mezi nimi tvoří základ veškeré světové politiky.

Mluvíme-li o poměru sil v soudobých podmínkách, je důležité poznamenat, že se formuje a zahrnuje všechny materiální a duchovní síly národů a států, avšak rozhodujícím v jeho obsahu a dynamice je **vojenský aspekt** a především existence záso-
sob různých druhů zbraní, včetně prostředků hromadného ničení a jejich dopravy na cíl.

K zajištění bezpečnosti socialismu je nutné mít stejný poměr sil s kapitalismem, tj. musí být zachována vojenskostrategická rovnováha.

Je zapotřebí poznamenat, že takové rovnováhy bylo dosaženo jen do sedmdesátých let a byla historickým úspěchem socialismu.

Z vojenského hlediska rovnováha znamená přibližnou rovnost ve vojenské síle stran, především v jaderných a dalších strategických prostředcích ozbrojeného zápasu, které mají rozhodující vliv na vedení války, základním ukazatelem poměru vojenských sil stran, který jsme nuceni brát v úvahu při přijetí rozhodnutí o politických a vojenských otázkách.

Existence rovnováhy byla mnohokrát uznávána politickými a vojenskými činiteli i mezinárodními a vědeckovýzkumnými organizacemi řady hlavních států na základě porovnání kvantitativních i kvalitativních charakteristik vojsk a sil, systémů jaderných i konvenčních zbraní. Přitom byly zvažovány: organizační struktura ozbrojených sil, jejich počty, geografická situace na válčistích a další faktory. Celkově rovnováha není prostý ekvivalent početnosti vojsk, zbraňových systémů, vojenské techniky, ale přibližná rovnováha, při které převahu jedné ze stran v některých ukazatelích vojenského potenciálu vyrovnávají výhody protistojící strany v jiných ukazatelích.

Dosažení rovnosti sil ve vojenské oblasti a vojenskostrategické rovnováhy stran se odrazilo v mnohých mezinárodních právních aktech a článcích v tisku oficiálních vedoucích činitelů. Staly se základem pro současné mezinárodní vztahy států s rozdílným společenským zřízením.

K hlubšímu pochopení úlohy a významu vojenskostrategické rovnováhy je nutné prozkoumat její vznik.

Výsledky druhé světové války neuspokojily imperialistické kruhy. Protože monopolistická buržoazie západoevropských států nebyla schopna vlastními silami zavést revoluční proces, vládnoucí kruhy těchto států se spojily se Spojenými státy, které jako jediné z kapitalistických velmocí vyšly z války pevněji v ekonomické i vojenské oblasti. Imperialisté USA ochotně přijaly úlohu světového čteníka. Od roku 1945 otevřeně vyhlášovaly své nároky na světové panství. Současně ve velkém rozsahu rozvinuly přípravu materiální základny třetí světové války.

Začátkem závodů v jaderném zbrojení bylo vybavení americké armády jadernými zbraněmi. Monopolní postavení poprvé v poválečných letech umožnilo jaderné vydírání a „studenou válku“. Právě tehdy ve Washingtonu zahájili rozpracovávání plánů jaderného napadení SSSR a dal-

ších socialistických států. V té době si Pentagon představoval válku jako jednostranné, beztržestné použití jaderných zbraní USA.

Vzniklá situace donutila Sovětský svaz přijmout odvetná opatření. Výsledkem ohromného úsilí strany a lidu byly vytvořeny jaderné zbraně a prostředky jejich dopravy na cíl. Zkoušky jaderné pumy (v roce 1949) a potom i vodíkové v roce 1953 byly významným úspěchem v rozvoji vědy a techniky, upevnění obranyschopnosti SSSR. Velké úspěchy sovětské raketové výroby zabezpečily možnost vytvoření raketových vojsk strategického určení.

V důsledku přijatých opatření v SSSR byl odstraněn monopol USA v oblasti jaderných zbraní. Ztratily naděje na nezranitelnost vlastního území v důsledku odvetného úderu druhé strany.

Nicméně kvantitativní a kvalitativní nárůst výzbroje v USA pokračovalo a v šedesátých letech dosáhlo temp, která neměla obdoby. Jen od roku 1961 do roku 1967 vzrostly raketové síly 40krát. V té době byla radikálně přebudována struktura amerických jaderných sil: jestliže v padesátých letech podíl letectva tvořil více než 94 % prostředků dopravy jaderných zbraní, pak v roce 1967 okolo 75 % strategických nosičů tvořila odpalovací zařízení. USA dokončily vytvoření své strategické triády. Zahrnovala 1054 pozemních prostředků, 656 balistických raket na 141 ponorkách s jaderným pohonem a 615 strategických bombardovacích letounů (celkem 2325 jednotek). Sovětský svaz měl v té době jen kolem 600 prostředků dopravy jaderných zbraní na cíl.

S cílem zvýšení bezpečnosti bylo nutné, aby Sovětský svaz odstranil převahu USA v oblasti strategických raketových jaderných prostředků. Plnění tohoto úkolu ve značné míře napomohlo další posílení politické a ekonomické moci SSSR, států socialistického společenství, upevnění vojenské organizace Varšavské smlouvy. To svědčí i o značných ekonomických a vědeckotechnických možnostech socialismu, jeho schopnosti najít na výzvu imperialismu potřebnou odpověď a nedopustit nad sebou vojenskou převahu.

V průběhu úspěšné realizace programu socialistické výstavby bylo dosaženo takového rozvoje ekonomiky států socialistického společenství, jejich obranné síly. V důsledku toho imperialismus nenávratně ztratil schopnost udržet převahu nad socialismem použitím ozbrojené síly. V jakékoli variantě rozpoutání války nemohl

se vyhnout již zdrcujícímu odvetnému úderu. Od té doby (od konce šedesátých let) až do současnosti musí vládnoucí imperialistické kruhy počítat s faktorem existence vojenskostrategické rovnováhy. Jako následek objektivního chodu historie, rovnováha přispívá nejen k zavedení principu stejné bezpečnosti stran do života, ale i umožňuje mírumilovným silám přijímat účinná opatření k omezení snížení výzbroje.

Je nutné rovněž zdůraznit, že členské státy Varšavské smlouvy se nikdy nesnažily a nebudou se i nadále snažit dosáhnout vyšší potřeby ozbrojených sil a výzbroje, než které je nutné k odrazení agrese. **Budou dodržovat hranice obranné dostatečnosti.**

Obranná dostatečnost

Pod tímto termínem chápeme **úroveň vojenské síly státu nebo koalice, která je srovnatelná s úrovní vojenského nebezpečí, charakterem a intenzitou válečných příprav imperialismu a je určován požadavky, nutnými k zajištění bezpečnosti členských států Varšavské smlouvy a k odrazení agrese na zemi, ze vzduchu, na moři (oceánu) a z kosmického prostoru.**

Tato definice vyjadřuje podstatu, základ našeho přístupu k řešení problému poměru výzbroje a ozbrojených sil mezi vojenskými bloky s cílem zabezpečení obrany socialistických států před vnějším napadením a vyloučení činnosti pravděpodobných nepřátel z pozice síly.

Pro náš stát a členské státy Varšavské smlouvy je úroveň obranné dostatečnosti přímo závislá na kvantitativních i kvalitativních ukazatelích prostředků ozbrojeného zápasu USA a jejich partnerů v NATO.

Nutnost rozumného, rozvázného vztahu k určení kvality a kvantity výzbroje a ozbrojených sil nevznikla dnes. Z těchto pozic řešila strana a sovětská vláda problémy upevnění obranyschopnosti SSSR již na počátku dvacátých let.

V soudobých podmínkách, za předpokladu nutnosti udržení vojenskostrategické rovnováhy, musí vojenská doktrína členských států Varšavské smlouvy počítat s tím, že samotná rovnováha nemůže zajišťovat obrannou dostatečnost a spolehlivé zajištění bezpečnosti našich národů (pozn.: současná úroveň jaderných potenciálů protistojících stran zabezpečuje doposud jen rcvnost nebezpečí).

1. Pokračování závodů ve zbrojení, popoháněné imperialismem, je schopné dovést válečné přípravy do takové hranice, kdy rovnováha prostě přestane být faktorem vojenskostrategického zdržování.

2. V procesu závodů ve zbrojení mohou být zkonstruovány takové druhy zbraní, které čím dál tím méně bude možné podrobit kontrole nebo prověrce ze strany jiných států. To znamená, že se sníží možnost jejich zákazu nebo omezení na základě mezinárodních smluv a dohod.

3. Tlhnutí k závodům ve zbrojení a idejím převahy vede ke zbrojení dosaženého a existujícího smluvně právního systému, který omezuje válečné a především jaderné arzenály.

4. Za určitých podmínek nejreakčnější, agresivní kruhy imperialismu mohou se rozhodnout k agresi dokonce i za podmínek rovnováhy, přičemž se spoléhají na využití vlastních výhod.

Reálná fakta nezaručují, že se u nich neprojeví pokušení uskutečnit nenadálý „odzbrojující“ úder na SSSR a jeho spojení. Za nepochybně vysoké úrovně rovnováhy jak v jaderné, tak i v konvenční výzbroji bude složité zabránit následkům válečného konfliktu. Jinými slovy, další zvyšování úrovně rovnováhy nevede k vyšší bezpečnosti ani pro jednu stranu. Naopak, vede k obrácenému výsledku — zvětšení nebezpečí rozpoutání světové války. Proto stále naléhavějším úkolem je radikální snížení úrovně válečného nepřátelství.

Proto generální tajemník ÚV KSSS M. Gorbačov v průběhu návštěvy ve Francii na podzim roku 1985 postavil do popředí **koncepci rozumné obranné dostatečnosti.** Byla zdůvodněna v Politické zprávě ÚV KSSS na XXVII. sjezdu strany a má svoje místo i v kolektivních dokumentech bratrských států, zejména v budapeštském (v roce 1986) Komuniké ze zasedání Politického poradního výboru členských států Varšavské smlouvy, v dokumentu „O vojenské doktríně členských států Varšavské smlouvy“.

Koncepce rozumné obranné dostatečnosti je jedním z nejdůležitějších prvků nového politického myšlení. Čím dál tím více tvoří základ racionálního přístupu k zastavení závodů ve zbrojení a k odzbrojení. Proto členské státy Varšavské smlouvy vyvíjejí ke snížení ozbrojených sil a výzbroje v Evropě na úroveň, při které by neměla ani jedna strana prostředky k nenadálému napadení rozvinutí útočných operací.

Nutnost výstavby ozbrojených sil na základě rozumné obranné dostatečnosti je v socialistických státech podmíněna jak politickými, tak i ekonomickými faktory. Možnosti stran jsou v současné době takové, že si nemohou vzájemně dovolit po-

stoupit na delší dobu výrazně dopředu v oblasti vytvoření kvalitativně nových druhů výzbroje. Kromě toho naše ideály a snahy spočívají v tom, abychom dosáhli prudkého vzestupu socialistické ekonomiky ke zvýšení životní úrovně pracujících. Proto v současné době je zvlášť důležitý optimální poměr mezi vojenskými a nevojenskými výdaji.

Realizace koncepce rozumné dostatečnosti válečných potenciálů bude napomáhat vytvoření situace důvěry mezi státy (bloky), bez níž je nemyslitelný pokrok v jaderném odzbrojení. Je úzce spojena s chápáním toho, že v současnosti je možné zajistit bezpečnost jen v rámci všestranné mezinárodní bezpečnosti. Iniciativa v tomto směru patří SSSR. Jen stejná bezpečnost všech členů světové společnosti je zárukou bezpečnosti každého státu.

Opatření, která mohou zabezpečit dosažení úrovně rozumné obranné dostatečnosti jsou uvedena v dokumentu „O vojenské doktríně členských států Varšavské smlouvy“. Mezi nejdůležitější patří co nejrychlejší úplný a všeobecný zákaz jaderných zkoušek jako prvořadé opatření v zájmu zastavení vývoje, výroby a zdokonalování jaderných zbraní, jejich postupné omezení a úplná likvidace, zabránění tomu, aby bylo horečné zbrojení rozšířeno do vesmíru.

Státy socialistického společenství rozhodně vystupují proti zachování jaderných zbraní v sestavě ozbrojených sil SSSR, USA, Varšavské smlouvy a NATO. Jsou připraveny budovat svou obranu bez jaderných a dalších druhů zbraní hromadného ničení, souhlasí okamžitě přistoupit k realizaci bezjaderných principů v praxi vojenské výstavby a přípravy ozbrojených sil, v tom případě, že tato opatření budou plnit i další jaderné mocnosti, zvláště státy NATO.

Spojenecké socialistické státy se neomezuji jen na výzvy. Jako první, dokonce bez oboustranných opatření, vyvíjely a vyvíjejí činnost v oblasti zajištění všeobecné bezpečnosti, sledují cíl odvrácení a nepřipustnosti války. SSSR prohlásil, že nikdy nepoužije jako první jaderné zbraně. Sovětský svaz a jeho spojenci přísne a neochvějně realizují tento požadavek v každodenním životě, v praxi výcviku vojsk i přípravě štábů, v organizování a přijímání přísných opatření kontroly, která vylučují neschválené použití taktických až strategických jaderných zbraní.

Členské státy Varšavské smlouvy se zasazují o snížení ozbrojených sil a kon-

venční výzbroje v Evropě. Požadují přísnou kontrolu všech odzbrojovacích opatření, která jsou založena na spojení národních technických prostředků a mezinárodních procedur včetně vytvoření příslušných orgánů, výměny informací a uskutečnění inspekci na místě.

Je nutné poznamenat, že v současné době se rozšířila v řadě západních států neoficiální **koncepce „neútočné obrany“**. Je rozpracovávána jednotlivými vědci, nestátními organizacemi a představiteli opozičních stran. Nazývají ji „neprovokační obranou“. Její **podstatou** je zřeknutí se použití zbraní jako první, zřeknutí se jich vůbec a odstranění nejnebezpečnějších útočných druhů zbraní z pásem styku ozbrojených sil dvou vojenských bloků. Přitom jde nejen o snížení ozbrojených sil stran, ale i o jejich kvalitativní změnu, přestavbu struktury, na základě vzájemného dohovoru o likvidaci takových druhů útočných zbraní, jako je taktické letectvo, taktické rakety, dělostřelectvo s dalekým dosahem, mohutná tanková uskupení a další druhy výzbroje.

To všechno není nové. Mnohem dříve členské státy Varšavské smlouvy navrhly vytvořit pásmo bez jaderných zbraní podél linie styku organizace Varšavské smlouvy a NATO, široké 150 km na každou stranu; odstranit z tohoto pásma, po vzájemném dohovoru, všechny druhy jaderných zbraní.

Státy socialistického společenství navrhuji státům NATO i řadu dalších opatření, která směřují k uvolnění napětí v Evropě. Jde o:

- vzájemný závazek členských států Varšavské smlouvy a členských států Severoatlantického paktu, že se zřeknou používání vojenské síly a zaváží se, že budou udržovat mírové vztahy,
- likvidaci vojenských základů na území jiných států,
- stažení vojsk na jejich národní území.

Jednou z forem upevnění vztahů v mezinárodním životě a koncepce rozumné obranné dostatečnosti jsou dvoustranné a mnohostranné smlouvy a dohody o snížení výzbroje.

Prvními úspěšnými pokusy stanovit hranice narůstání jaderných arzenálů byly sovětsko-americké smlouvy a dohody k omezení strategických zbraní. Nepomíjející význam má smlouva o zákazu rozšiřování jaderných zbraní a další významné mezinárodní akty, které směřují na omezení jaderné výzbroje. Výjimečně důležitou úlohu má smlouva o protiraketové obraně, která je základem celého procesu omezení a snížení jaderné výzbroje.

K realizaci koncepce rozumné obranné dostatečnosti je těžké docenit také jednostranná opatření států v této oblasti. Bezpodmínečné prvenství patří SSSR. V prvních poválečných letech Sovětský svaz demobilizoval kolem 8,5 miliónu osob. V letech 1955–1958 byly početní stavy ozbrojených sil jednostranně sníženy o 37 %, což představovalo 2 140 000 osob.

V průběhu jednoho a půl roku SSSR dodržoval jednostranné moratorium na jaderné zkoušky a neustále navrhoval Washingtonu následovat jeho příkladu.

Členské státy Varšavské smlouvy považují přetrvávající rozdělení Evropy na proti sobě stojící vojenské bloky za nenormální, a proto se zasazují o současné rozpuštění Severoatlantického paktu a Varšavské smlouvy, především o likvidaci jejich vojenských organizací s konečným výsledkem vytvoření komplexního systému mezinárodní bezpečnosti.

Členské státy Varšavské smlouvy navrhly také porovnat vojenské doktríny organizace Varšavské smlouvy a NATO k tomu, aby bylo možné dosáhnout souladu jejich politických a vojenských stránek s chápáním pojmu „obrana“.

Realizace těchto návrhů zabezpečí snížení úrovně válečných opatření protistojících států a koalic, a to na hranici rozumné obranné dostatečnosti. Současně je však nutné, aby takovéto snížení nebylo jednostranné a ne jen z naší strany. Vyžaduje od politického vedení USA a NATO také ústupky a kompromisy. Avšak imperialistické kruhy zastávají jiná stanoviska. Bez ohledu na podepsání smlouvy mezi SSSR a USA o likvidaci raket středního a kratšího doletu a předložení návrhu na snížení strategických jaderných prostředků o 50 %, tyto kruhy se úporně snaží kompenzovat jakoby snížení jejich jaderné síly dalším (dodatečným) vyzbrojováním vojsk NATO, pokračují v modernizaci jaderné výzbroje, přezbrojují pozemní vojska a taktické letectvo novými druhy zbraní. Včetně vysoce přesnými, zvyšují bojovou sílu vojenských námořních sil.

Snaha USA realizovat program SDI rovněž nepřispívá ke snižování úrovně vojenské rovnováhy. Je zřejmé, že pod ochranou protiraketového štítu a spoléháním se na beztrénost, určité imperialistické kruhy mohou riskovat a použít jaderné zbraně proti SSSR a jeho spojencům. Vždyt vytvoření takového „obránného“ systému může způsobit destabilizaci celkové strategické situace. Právě s tím počítají reakční síly. Přitom zvláště sázejí, jak i dříve, na jaderné zbraně.

Na potvrzení toho může posloužit např. zpráva speciální komise **pro vypracování strategie „volitelného odstraňování“**, ve které jsou v podstatě zformulované základy nové vojenské doktríny USA. Tato zpráva obsahuje přiznání, které vyjadřuje realitu: v budoucnosti bude účelné spočívat se na jaderné zbraně jako prostředek vedení války, protože jejich použití vede k sebezničení. Tím méně je patrné, že s využitím ochrany „kosmického štítu“ je ve zprávě doporučováno využívat jaderné zbraně.

Tato pozice USA není náhodná. Je podmíněna takovým chápáním „dostatečnosti“, jakou se řídili američtí politici a vojáci. Před dvaceti lety, na příkaz amerického prezidenta, odborníci Pentagonu spočítali, že pro USA je dostatečné, budou-li mít k dispozici jaderné náboje o celkové mohutnosti 200 Mt. Vzniká otázka. Dostatečné k čemu? Ukazuje se, že na zničení nejdůležitějších administrativních politických a průmyslových středisek SSSR, tj. „dostatečnost“ po americky spočívá ve zničení Sovětského svazu, jeho ekonomiky, obyvatelstva i celkově socialismu jako společenskopolitického systému.

Proto, pokud jsou na světě vlivné reakční síly, které se nezbavily nadějí na sociální odvetu a urychlují závody ve zbrojení, vojenskostrategická rovnováha mezi SSSR a USA, organizací Varšavské smlouvy a NATO bude mít svůj stálý význam v systému mezinárodních vztahů.

V otázce udržení vojenskostrategické rovnováhy KSSS vypracovala v poslední době ve své podstatě principiálně nové stanovisko: **je nepřijatelná jak převaha, tak i podstatné zaostávání v silách jak SSSR ve vztahu k USA, ani USA ve vztahu k SSSR.** Při vysvětlování tohoto stanoviska soudruh Gorbačov poznamenal, že „my např. bychom nechtěli změnit strategickou rovnováhu ve svůj prospěch. Nechtěli bychom proto, že taková situace by zesílila podezření z druhé strany a zvýšila by nestabilitu celkové situace“.

Nynější rozdíly a asymetrie ve struktuře válečných potenciálů stran jsou podmíněny historicky, zeměpisně atd. Členské státy Varšavské smlouvy jsou připraveny k jejich odstranění, ovšem tak, aby nebyl narušen celkový poměr sil, který je v současné době charakterizován přibližnou rovnováhou.

Současně s řešením problému udržování vojenskostrategické rovnováhy nesmíme zapomínat, že se v ní neuvažuje o lidském faktoru, tj. o stupni vycvičenosti vojáků ozbrojených sil stran.

Proto nejdůležitějším úkolem vojenských kádrů je zabezpečení potřebné úrovně jejich profesionálního mistrovství, polního a leteckého výcviku vojsk. Je nutné dosáhnout toho, abychom nastoupení kurs na zvyšování požadavků na bojový výcvik prosadili do života.

Zvláštní pozornost je zapotřebí věnovat otázkám, spojeným s **odrážením agrese**. Přitom je velmi důležité naučit se organizovat a vést aktivní obranu, předvídat efektivní palebné ničení nepřítelů a vedení protiztečí a protiúderů. A to je nemyslitelné bez dobře připravených velitelských kádrů a vojsk.

Ve výcviku je nutné vycházet z toho, že zbraně a bojová technika samy o sobě nemohou zabezpečit dosažení úspěchu v operaci a boji. K tomu jsou zapotřebí výtečné znalosti a mistrovské jejich ovládní, umění maximálně využít jejich bojových možností.

Současně s tím je nutné brát v úvahu,

že rozvinutý mnohostranný mírový nástup SSSR a dalších socialistických států, rostoucí vliv protiválečného hnutí na celém světě mohou navodit u části obyvatelstva a vojáků náladu spokojenosti, bezpečnosti a dokonce i pacifismu a oslabit bdělost a odpovědnost. Na druhé straně, pravděpodobnost ohromných ztrát a škod, které způsobí vnější agrese, i když jen za použití konvenčních zbraní, a tím více katastrofální následky použití jaderných zbraní, mohou mít rovněž za následek snížení schopnosti některých vojáků k udržení vysoké bojové pohotovosti.

Proto jedním z nejdůležitějších úkolů stranickopolitické a organizátorské práce je překonání podobných negativních jevů. Každému vojákovi musí být naprosto jasné, že neustálá bdělost, bezvýhradná připravenost rozhodně a s maximální efektivností splnit každý rozkaz velení tvoří jednu z nejdůležitějších podmínek udržení vojenskostrategické rovnováhy a odvrácení války.

Sovětský svaz a bratrské socialistické státy se vyslovují za zachování vojenskostrategické rovnováhy na nejnižší úrovni, v rozmezí rozumné obranné dostatečnosti. Nesnaží se o dosažení vojenské převahy,

avšak nedopustí převahy ani nad sebou. V jejich politice je organicky spojován neustálý boj za mír s pohotovostí postavit se na tuhou odpor jakékoli agrese.